

URBEKO s.r.o.

Konštantínova 3, 080 01 PREŠOV

tel./fax 051/ 7722 071

S V I N I A

Zmeny a doplnky č. 1/2017 Územného plánu obce

Vyhodnotenie záberu poľnohospodárskeho pôdneho fondu

október 2017

OBSAH

A. Textová časť

1. Úvod
2. Charakteristika prírodných podmienok a poľnohospodárskej výroby
3. Zdôvodnenie navrhovaného riešenia a vyhodnotenie záberu PPF
4. Ochrana PPF

B. Tabuľková časť

Tabuľka č.1 - Prehľad perspektívneho použitia poľnohospodárskej pôdy v rámci jednotlivých urbanistických priestorov ÚPN-O

C. Výkresová časť

Výkres P-1 - Záber PPF + náložka č.P-1

Zmeny a doplnky č. 1/2017 ÚPN-O Svinia

VYHODNOTENIE ZÁBERU PPF

Textová časť

1.ÚVOD

Ku vyhodnoteniu záberu PPF navrhovaného v rámci Zmien a doplnkov č.1/2017 ÚPN-O Svinia boli použité nasledovné podklady:

- návrh ZaD č.1/2017 ÚPN-O Svinia (Urbeko s.r.o., Prešov, október 2017)
- snímka z pozemkovej mapy s hranicou súčasne zastavaného územia k 1.1.1990
- hranice lokalít a kódy BPEJ v zobrazenom území
- údaje o odvodneniach a závlahách
- Zákon č.220/2004 Z.z. o ochrane PPF
- Návrh na obsah a úroveň vyhodnotenia PPF pri spracovávaní ÚPD SÚ.

2. CHARAKTERISTIKA PRÍRODNÝCH PODMIENOK A POĽNOHOSPODÁRSKEJ VÝROBY

Katastrálne územie Svinia má rozlohu 1473 ha. Z toho je 699 ha lesa a 675 ha poľnohospodárskej pôdy, z nej 554 ha ornej. Obec leží v južnej časti svojho katastra, ktorý zabieha z údolia Malej Svinky do Šarišskej vrchoviny. Základné funkčné členenie katastrálneho územia obce vhodne vychádza z prírodných podmienok a potenciálu územia a preto zostane zachované. V severnej časti katastra, ktorá leží v Šarišskej vrchovine s najvyšším bodom vo výške 481 m n. m., sú dva lesné celky na mierne členitom horskom teréne. Sú to intenzívne hospodársky využívané, prevažne listnaté dubovo-hrabové a zmiešané bukovo-jedľovo-hrabové lesy, s iba lokálne významnou rekreačnou funkciou.

Južná časť katastra leží v rozširujúcom sa údolí Malej Svinky. Je to poľnohospodárska oráčinová krajina, obrábaná prevažne veľkovýrobným spôsobom. Orná pôda zaberá väčšinu tohto územia, len plochy s väčším sklonom sú využívané ako trvalé trávne porasty - lúky, pasienky. Erozne ryhy, prudšie svahy a niektoré okraje pozemkov zarastajú náletovými krovínami a drevinami.

Na geologickej stavbe riešeného územia sa podieľajú typické treťohorné flyše vo vnútrokarpatskom paleogéne. Územia leží na flyšových vývojoch oligocénu, sčasti vrchného – stredného eocénu, ktoré tvoria prevažne pieskovce, miestami so zlepenkami. Na tomto podklade sa vyvinuli kvartérne útvary. Vo vrchovinovej časti sú kvartérne sedimenty chudobné, sú to len nesúvislé plytké stráňové a podstráňové sedimenty. Na svahoch údolia Malej Svinky sa vyskytujú plošinové a stráňové hlinité, hlinito-ílovité až hlinito-skeletové sedimenty, na dne údolia povrch tvoria fluvialno-nívné sedimenty.

Z hľadiska inžinierskej geológie sa kataster obce nachádza v regióne karpatského flyšu, v oblasti flyšových vrchovín. Podklad územia tvoria skalné a poloskalné horniny tr.A1 a A2 – pieskovce a zlepenice.

Paleogénne súvrstvia pieskovcov a zlepenecov majú dobrú pórovo-puklinovú priepustnosť pre podzemnú vodu. Zvodnenie týchto hornín je stredné. Štrkovo-piesčité vrstvy sedimentov na dne údolia majú dobrú až veľmi dobrú pórovú priepustnosť a dobré zvodnenie.

V katastri nie sú evidované ložiská nerastných surovín, potenciálne sú využiteľné pieskovce ako stavebný materiál.

Záujmové územie leží v oblasti s maximálnou intenzitou zemetrasení do 6° MCS.

Kataster obce leží v dvoch klimatických oblastiach. Prevažná časť katastra a samotná obec ležia v teplej oblasti, okrsku teplom, mierne vlhkom s chladnou zimou. Severný okraj katastra, nachádzajúci sa v zalesnenej časti Šarišskej vrchoviny, je v mierne teplej oblasti, okrsku mierne teplom, mierne vlhkom vrchovinovom. Klíma je mierne teplá kotlinová až teplá horská. Priemerná teplota v januári býva -2 až -5°C, v júli 17 až 18,5°C. Ročné zrážky sa pohybujú v rozmedzí 600 až 850 mm. Počet dní so snehovou pokrývkou v samotnej obci je priemerne 110, priemerná maximálna výška snehovej pokrývky je cca 30 cm. Počet letných dní je okolo 50. Vykurovacie obdobie trvá priemerne 225 dní v roku.

Katastrálne územie obce patrí do povodia Svinky, čiastkového povodia Malá Svinka, ktorá priamo obcou preteká v smere sever – juh smerom od Jarovnic do Kojatic, kde sa vlieva do Svinky. Ostatné miestne toky sú jej prítokmi. Potoky tečúce riešeným územím patria medzi toky s dažďovo- snehovým typom odtokového režimu. Maximálne prietoky za normálnych klimatických podmienok dosahujú v marci a apríli (topenie snehu), minimálne prietoky sa vyskytujú v auguste a septembri. Extrémne prietoky sa vyskytujú v letnom období pri extrémnych zrážkach.

Tok Malej Svinky nie je v intraviláne obce upravený, je čiastočne zanesený naplaveninami a nemá kapacitu na storočnú vodu. Úseky križujúce trasu diaľnice a cesty I. triedy majú na Q_{100} upravené časti koryta v okolí mostných objektov. Ostatné toky nie sú upravené okrem niektorých úsekov miestnych drobných vodných tokov v zastavanom území obce.

V katastri obce je nedostatok vodných prameňov a majú nízku výdatnosť. Pramene sa nachádzajú len v údolí Sabultovského potoka, ktorý je ľavostranným prítokom Malej Svinky. Kvalita vody v nich je vyhovujúca. Minerálne pramene sa v katastri obce nenachádzajú.

Dané územie leží v oblasti, ktorú z hľadiska prírodných krajinných typov zaraďujeme do oblasti montánnej krajiny mierneho pásma, podskupiny montánnej erózo-denudačnej krajiny s puklinovými a puklinovo-krasovými podzemnými vodami. Z dôvodu výškového rozdielu a expozície terénu sú tu zastúpené dva poddruhy montánnej krajiny. Teplá predhorská pahorkatina v južnej časti katastra je typologicky nízke plošinaté predhorie s hnedými pôdami nasýtenými a kyslomilnou dubinou až bučinou. Vyššie položená severná časť katastra je mierne teplá plošinatá vrchovina na silikátovom substráte s hnedými pôdami nenasýtenými a kyslomilnou bučinou.

Súčasná krajina je v riešenom katastri tiež zastúpená dvoma typmi poľnohospodárskej krajiny so sústredenými vidieckymi sídlami. Severnú časť tvorí poľnohospodárska montánna vrchovinová, oráčino-lúčno-lesná krajina, južnú časť katastra tvorí poľnohospodárska montánna kotlinová, oráčino-lúčna krajina. Prírodno-ekologická hodnota oboch uvedených typov krajiny je vysoká.

Súčasnú vegetáciu riešeného územia mimo plochy ornej pôdy predstavuje rastlinstvo lesov, lúčnych spoločenstiev, nelesnej drevinovej zložky krajiny a mokraďové spoločenstvá.

V severnej časti katastra obce Svinia sa nachádzajú menšie lesné komplexy na svahoch Stavenca, Hložia a Bartne. V území sa tiež vyskytuje sukcesná vegetácia s charakterom lesa, ktorá vyplňa stabilizované erózne ryhy. V území prevládajú zmiešané bukovo – dubovo - hrabové lesy.

Trvalé trávne porasty pokrývajú prevažnú časť poľnohospodárskej pôdy a najväčšiu rozlohu majú v severnej časti katastra. Majú prevažne polosuchý charakter. Najčastejšie sú to podhorské kosné lúky, sčasti mezofilné pasienky. Okrajové časti a terénne útvary (medze, erózne ryhy, prudšie svahy) zarastajú náletovými drevinami.

Nelesná drevinová vegetácia zaberá dostatočné plochy mozaikovite rozložené v krajine a predstavuje významný prvok v rámci súčasnej krajiny. Tvorí ju enklávy prevažne krovín na okraji lesných porastov ale aj v plochách lúk a pasienkov, ktoré fragmentuje na menšie časti. Stabilizuje erózne ryhy, medze a prudšie svahy, obsadzuje však aj neobhospodarované pozemky, a vytvára podmienky aj pre vznik druhotných lesných spoločenstiev na týchto plochách. Nelesná drevinová vegetácia s prevahou stromov je výrazným krajinným prvkom pozdĺž vodných tokov. Prevažne dobre zachované sú najmä porasty okolo Sabultovského potoka, tvorené vrbovo – jelšovým podhorským luhom, patriaci k podhorským lužným lesom.

V katastrálnom území obce Svinia sa nenachádzajú mokrade zaradené k mokradiam národného alebo regionálneho významu. Prírodnými mokraďami sú miestne vodné toky – cez kataster preteká riečka Malá Svinka a jej prítoky. Rastlinstvo vodných tokov sa viaže na pobrežnú a pribrežnú zónu v alúviu toku, vytvárajúc tak sprievodnú zeleň toku.

V katastri prevládajú hnedé pôdy nasýtené až nenasýtené, sprievodné rankre, lokálne hnedé pôdy oglejené, vyvinuté na stredne ťažkých až ľahších zvetralinách, geneticky napojené na flyšové pieskovcovo – ílovcové horniny. Retenčná schopnosť pôd je stredná, priepustnosť stredná, pôdna reakcia neutrálna, vlhkosťný režim je mierne vlhký. Pôdy patria do zrnitostnej triedy piesčito – hlinitej alebo hlinito – piesčitej, sú slabo alebo stredne kamenité. Vďaka sklonitosti terénu je pôda čiastočne ohrozená vodnou eróziou.

Poľnohospodárska pôda je zaradená do 6. – 9. Skupiny BPEJ. Produkčná schopnosť pôd je nízka až veľmi nízka. V súčasnosti v katastri prevládajúcim typom využitia pôdy sú trvalé trávne porasty - lúky a pasienky. V katastri sa nenachádzajú kontaminované pôdy.

V katastrálnom území Svinia sú podľa evidencie nehnuteľností zastúpené jednotlivé druhy pozemkov takto (ÚGKK SR, 2017):

Plocha	%	Výmera (ha)
Orná pôda	34,9	513,7024
Lúky a pasienky	7,4	109,0471
Záhrady	1,4	21,1095
Ovocné sady	0,3	4,2467
Lesy	47,4	698,9262
Vodné plochy	1,1	16,3130
Zastavané plochy	4,0	58,2868
Ostatné	3,5	51,8765
Celkom:	100	1473,5082
z toho - v zastavanom území	34,9	513,7024
- mimo zastavané územie	7,4	109,0471

Vlastníkmi pozemkov s poľnohospodárskou pôdou v katastri obce sú súkromné osoby a pozemkové spoločenstvo. Pôdy sú v 6-9 bonitnej skupine BPEJ, nevyskytujú sa tu osobitne chránené pôdy. Majú strednú až nízku úrodnosť a orné pôdy sú ohrozené vodnou eróziou. Takmer pätina plôch katastra je tvorená nepoľnohospodárskymi pozemkami, prevažne lesmi a zastavanými plochami.

Z hľadiska produkcie sú tu zastúpené nízko produkčné orné pôdy. Riešené územie leží v produkčnej oblasti krmovinársko-pšenično-jačmennej. Pôdu v katastri veľkovýrobným spôsobom obhospodaruje Poľnohospodárske družstvo Šarišan Svinia, na území obce hospodária aj samostatne hospodáriaci roľníci.

3. ZDÔVODNENIE NAVRHOVANÉHO RIEŠENIA A VYHODNOTENIE ZÁBERU PPF

Cieľom Zmien a doplnkov č.1/2017 územného plánu obce Svinia je doplniť územný plán o novú lokalitu pre zariadenia pre poľnohospodársku výrobu, ktorým má byť farma živočíšnej výroby. Stavba má charakter farmy pre najmä zimné ustajnenie hovädzieho dobytku s prislúchajúcimi objektmi. Navrhovaný areál sa bude nachádzať mimo súčasné zastavané územie obce a mimo súčasnej plochy hospodárskeho dvora PD Šarišan z dôvodu jeho plného využívania súčasným prevádzkovateľom. Z tohto dôvodu bola vytipovaná a s PD Šarišan a obcou dohodnutá nová lokalita pre výstavbu rodinnej poľnohospodárskej farmy.

Riešeným územím zmien a doplnkov územného plánu je lokalita Pod Basami v údolí Sabultovského potoka severne od obce Svinia. Na výstavbu farmy bol určený pozemok parc.č. KNE 286 k.ú. Svinia.

Na základe návrhu Zmien a doplnkov č.1/2017 územného plánu obce Svinia je celkový navrhovaný záber plôch 0,96 ha poľnohospodárskej pôdy s kultúrou trvalé trávne porasty. Celá dotknutá plocha leží mimo zastavané územie obce k 1.1.1990.

Podľa funkčného využitia pozemkov je v ÚPN plánovaný záber PPF rozdelený takto:
Poľnohospodárska výroba.....0,96 ha

Prehľad navrhovaného záberu PPF:

Lokalita č.19	Funkčné využitie	Výmera lokality celkom v ha	Predpokladaná výmera záberu poľnohospodárskej pôdy				Nepoľno- hosp. pôda v ha	Melior. zariad.
			Celkom ha	Z toho				
				Druh PPF	BPEJ, Skupina BPEJ	Výmera v ha		
Pod Basami	Poľnohospodárska výroba	0,96	0,96	TTP	0784672 9	0,96	0	0
Spolu		0,96	0,96			0,96	0	0

Z celkového záberu je:

TTP 0,96 ha

4. OCHRANA PPF

Zásady ochrany PPF stanovuje odst.2 §12 zákona č.220/2004 Z.z. Podľa neho pri spracovaní územného plánu je potrebné dbať najmä na zohľadnenie zásad podľa písm. a) až d). V katastri sa nenachádzajú osobitne chránené bonitované pôdno – ekologické jednotky prvej až štvrtej skupiny. Návrh mien a doplnkov územného plánu rieši návrh nového využitia pozemku tak, aby nedošlo k vytvoreniu častí pozemkov nevhodných na obhospodarovanie poľnohospodárskymi mechanizmami alebo k zamedzeniu prístupu na poľnohospodárske hony.

Podľa § 12 ods. 1 zákona č. 220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy pri návrhoch nepoľnohospodárskeho použitia poľnohospodárskej pôdy je potrebné rešpektovať zásadu chrániť najkvalitnejšie a najproduktívnejšie poľnohospodárske pôdy v danom katastrálnom území, ktoré sú zaradené podľa kódov bonitovaných pôdno-ekologických jednotiek (BPEJ) uvedených v prílohe č. 2 nariadenia vlády SR č. 58/2013 Z. z. o odvodoch za odňatie a neoprávnený záber poľnohospodárskej pôdy. V dotknutom katastrálnom území sú to BPEJ **0657203, 0711002, 0757002, 0757202, 0769212 a 0769232.**

V kat. území Svinia sú pôdy zaradené do 5.-9. skupiny BPEJ. Navrhovaný záber sa týka pôdy BPEJ 9. kvalitatívnej skupiny pôd, nepodliehajúcej odvodu za odňatie.

Pôdne jednotky dotknuté navrhovaným záberom PPF:

p.č.	kód BPEJ	Hlavné pôdne jednotky	Skupina BPEJ
1.	0784672	Kambizeme pseudoglejové na výrazných svahoch, (12-25°, stredne ťažké až ťažké, (veľmi ťažké)	9

Zmeny a doplnky územného plánu riešia nové využitie riešených plôch tak, aby nedošlo k vytvoreniu častí pozemkov nevhodných na obhospodarovanie poľnohospodárskymi mechanizmami alebo k zamedzeniu prístupu na poľnohospodársky využívané pozemky.

Spoločenský prínos aj prínos pre poľnohospodársku produkciu z nového spôsobu využitia pozemkov bude vyšší ako zo súčasného extenzívneho spôsobu obhospodarovania, lebo vytvorí predpoklad pre intenzifikáciu poľnohospodárskeho využitia pozemkov v širšom okolí.